

ЯК ЗМІНЮВАЛИСЯ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ

Роль наукової школи Алли Богуш

Наталія ГАВРИШ,

*д-р пед. наук,
професорка кафедри психології і педагогіки
дошкільної освіти, ДВНЗ "ПХДПУ імені Григорія Сковороди";*

Катерина КРУТІЙ,

*д-р пед. наук, професорка кафедри дошкільної та початкової освіти,
Вінницький ДПУ імені Михайла Коцюбинського*

З нагоди ювілею фундаторки української дошкільної лінгводидактики Алли Богуш пропонуємо розглянути, як змінювалися підходи до розвитку мовлення дітей: від реалізації окремих мовленнєвих завдань до виховання мовної особистості, від мовленнєвих занять до інтерактивної взаємодії протягом дня, від педагога-розповідача до співрозмовника.

ВІД НАВЧАННЯ МОВИ ДО ВИХОВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Науковці й практики різних часів традиційно вбачали мету навчання дітей рідної мови на етапі дошкільного дитинства в розвитку усного мовлення як засобу спілкування та пізнання довкілля. Втім наукові підходи до реалізації цього завдання на різних етапах розвитку дошкільної лінгводидактики були різними.

Так, у **першій половині ХХ ст.** робота з розвитку мовлення навіть не виокремлювалася у спеціальний розділ, а розглядалася як структурний компонент загальної освітньої роботи з ознайомлення дітей з навколишнім світом. Відсутність чіткості, конкретності у формулюванні мовленнєвих завдань надавали процесу навчання мови формального характеру. Такий стан речей був спричинений передусім браком системних наукових досліджень із проблем розвитку мовлення дошкільнят.

Із **середини 70-х років** під керівництвом відомого психолінгвіста Ф. Сохіна системно досліджувалися різні аспекти проблеми розвитку мовлення, розроблялися відповідні методичні підходи. Завдання розвитку мовлення та навчання дітей мови виокремились у спеціальний розділ освітньої роботи. Проте характерною рисою спрямування

методики тих часів була орієнтація на пріоритети розвитку окремих мовленнєвих умінь і навичок, які співвідносилися з основними розділами мови — фонетикою, лексикою, граматику.

Зрозуміло, що виокремлення завдань розвитку мовлення мало умовний характер, оскільки в процесі роботи всі завдання взаємопов'язані, що зумовлюється зв'язками між різними одиницями мови. Так, розвиваючи словниковий запас дитини, ми прагнемо досягти правильної, чіткої звуко- і слововимови, і без засвоєння різних граматичних форм неможливо навчитися сполучати слова в речення, а речення у висловлювання.

Тому принцип комплексного підходу до розв'язання мовленнєвих завдань було проголошено А. Богуш одним із провідних у дошкільній лінгводидактиці.

На жаль, багато хто з вихователів досить буквально сприйняв розподіл на завдання розвитку мовлення і замість їх інтеграції, об'єднання в межах одного заняття і планували, й реалізували їх відокремлено, що спричинило певну формалізацію цієї роботи з дітьми.

А зосередженість на формуванні в дітей окремих мовленнєвих умінь і навичок шляхом

“Палітра педагога” – в роботі допомога!

НОВИНА!

У 2020 році ви отримаєте **10 випусків** журналу “Палітра педагога”!

Оформіть передплату на сайті JMIL.COM.UA вже зараз, лише за **310** грн!

**ЦІКАВІ ПРОГУЛЯНКИ
ЩОДНЯ**

**ДОСЛІДЖУЄМО
ВОДУ**

**ОВОЧІ ТА
ФРУКТИ**

**ГУРТКИ
В ДИТСАДКУ**

**ТАКА РІЗНА
ФІЗКУЛЬТУРА**

ЩОНОМЕРА:

- 📌 Методичні поради щодо опрацювання теми
- 📌 Система роботи з дітьми
- 📌 Практичні розробки для всіх вікових груп: заняття, добірки ігор і вправ, посібники, сценарії свят і розваг
- 📌 Матеріали для співпраці з родиною

Кожен випуск – тематичний

**КОРИСНА
ЛОГОРИТМІКА**

СЕНДПЛЕЙ

**МОРАЛЬНЕ
ВИХОВАННЯ**

**РОЗВАГИ
ЗІ СНІГОМ**

**ГОТУЄМОСЯ
ДО ЗИМОВИХ СВЯТ**

БОНУС

**БЕЗОПЛАТНІ
Е-МАТЕРІАЛИ**

Скануйте QR-коди на сторінках журналу і завантажуйте матеріали для роботи:

- ✓ картки до дидактичних ігор
- ✓ пам'ятки
- ✓ репродукції картин
- ✓ фонограми тощо.